

Nulmeting Leefbaarheid en veiligheid 2013

Beheergebied Van Broeckhovenlaan, 's-Hertogenbosch

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van:
Gemeente 's-Hertogenbosch

DIMENSUS beleidsonderzoek
Augustus 2013

Projectnummer 496

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1c | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

Inhoud

Samenvatting		5
Inleiding		9
1	Korte schets van het beheergebied	11
2	Woonbeleving	13
2.1	Oordeel over het wonen in de buurt	13
2.2	De ontwikkeling van de buurt	15
3	Leefbaarheid	17
3.1	Mate van overlast	17
3.2	Meest storende vormen van overlast	19
3.3	Veroorzakers en plekken van overlast	20
4	Veiligheid	21
4.1	Onveiligheidsgevoelens	21
4.2	Veroorzakers en onveilige plekken	23
5	Functioneren van de politie en de gemeente	25
5.1	Bekendheid van de wijkagent	25
5.2	Doorgeven van meldingen	25
5.3	Functioneren van de politie en de gemeente	26
5.4	Registraties bij de politie en de gemeente	27
6	Het hostel	29
6.1	Bekendheid met en mening over het hostel	29
6.2	De beheergroep	30
6.3	Gevolgen van het hostel voor de leefbaarheid en veiligheid	32
7	Verwachtingen direct betrokkenen	35
Bijlagen		
Bijlage 1	Responsoverzicht	39
Bijlage 2	Gesprekspartners	41
Bijlage 3	Vragenlijst nulmeting Leefbaarheid en Veiligheid	43

Samenvatting

Om ervoor te zorgen dat verslaafde dak- en thuislozen in 's-Hertogenbosch een rustiger en gezonder bestaan kunnen leiden en dat de overlast die deze groep veroorzaakt in de stad wordt teruggebracht, wordt eind 2013 aan de Broeckhovenlaan in 's-Hertogenbosch een hostel geopend voor chronisch aan alcohol en/of drugs verslaafden met een psychiatrische ziekte. Omdat het hostel de leefbaarheid en veiligheid in de buurt niet negatief mag schaden, worden verschillende leefbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. De eerste meting heeft in mei/juni 2013 plaatsgevonden, ruim een half jaar voor de opening van het hostel. De beide vervolgmetingen vinden respectievelijk één en twee jaar later plaats.

Voor de nulmeting is een enquête gehouden onder 1.127 buurtbewoners. In totaal hebben 365 bewoners meegewerkt aan het onderzoek, een respons van 32%. Voor het onderzoek zijn tevens cijfers van incidenten bij de politie opgevraagd en meldingen van overlast bij de gemeente. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met een aantal direct betrokkenen bij het project.

Omgeving hostel

Het hostel komt te liggen in de buurt Aawijk Noord en grenst aan de Graafsebuurt Zuid en de Graafsebuurt Noord. In dit gebied wonen relatief (iets) meer alleenstaanden en niet-westerse allochtonen. Het aandeel huurwoningen ligt boven het gemiddeld van de gemeente, vooral in de Graafsebuurt Zuid en Aawijk Noord. De gemiddelde waarde van de koopwoningen ligt in beide buurten onder het gemiddelde voor 's-Hertogenbosch. In de Graafsebuurt Noord is de waarde van de koopwoningen boven gemiddeld. Het gemiddelde inkomen ligt in de Graafsebuurt Zuid en in Aawijk Noord onder dat van de gemeente, in de Graafsebuurt Noord juist iets daarboven.

Woonbeleving

Bijna twee derde van de bewoners woont al langer dan tien jaar in de buurt. De leefbaarheid (7,1) en de veiligheid (7,3) krijgen een ruime voldoende van de bewoners.

Oordeel over de ontwikkeling van de buurt het afgelopen jaar en de komende jaren

Zes op de tien bewoners zijn van mening dat de buurt het afgelopen jaar er niet op vooruit of achteruit is gegaan. De overige bewoners vinden vaker dat de buurt erop achteruit (27%) dan vooruit (12%) is gegaan. Over de toekomst zijn de bewoners negatiever gestemd. Zo gaat 40% uit van een achteruitgang en slechts 4% van een vooruitgang. Het hostel is de belangrijkste reden waarom de buurt er volgens de bewoners op achteruit zal gaan.

Leefbaarheid

Overlast in de buurt

De meest voorkomende vormen van overlast zijn volgens de bewoners hondenpoep (35% komt vaak voor) en rommel op straat (34%). Aan drugs gerelateerde overlast zoals gebruik van drugs op straat komt volgens 8% van de bewoners vaak voor en volgens 22% soms en handel in drugs op straat volgens 7% vaak en volgens 19% soms. Ook worden dronken mensen op straat aangetroffen (4% vaak, 18% soms) en ervaart men overlast van zwervers of daklozen (8% vaak en 15% soms).

Verorzakers en plekken van overlast

Omwonenden (37%) en jongeren (30%) zijn duidelijk de belangrijkste verorzakers van de overlast die men in de buurt ervaart. Drugs- en alcoholverslaafden worden door 10% van de bewoners als verorzakers aangewezen en dak- en thuislozen door 8%.

Veiligheid

Onveiligheidsgevoelens

Van de bewoners voelt circa een vijfde zich wel eens onveilig in de eigen buurt: 18% soms en 4% vaak.

(on)Veiligheidsgevoelens op de kwetsbare locaties uit het beheerplan

In het beheerplan is een aantal kwetsbare locaties (plekken die in de gaten moeten worden gehouden als het gaat om de leefbaarheid en veiligheid) opgenomen. Bewoners voelen zich vooral onveilig bij de parkeerplaats achter de winkels aan het Mgr. van Roosmalenplein en het plein zelf. Ook op andere plekken in het beheergebied voelen bewoners zich niet altijd veilig, zoals het IJzeren kind, het Annapark, de plek waar het hostel komt, de Seringenstraat, het voormalige schoolgebouw aan de van Broeckhovenlaan / Seringenstraat en de Hesselsstraat-Princehage.

Verorzakers van de onveiligheidsgevoelens

Bewoners voelen zich vooral onveilig door jongeren (43%). Daarnaast worden andere groepen vaak genoemd, zoals drugsverslaafden (29%), omwonenden (28%), alcoholverslaafden (24%), dak- en thuislozen (23%) en drugsdealers (19%).

Doorgeven van meldingen

Ruim een kwart van de bewoners (28%) heeft wel eens een melding gedaan bij de politie van overlast of van een delict.

Aandacht van de wijkagent/politie en de gemeente voor de problemen in de buurt

Van de bewoners is 30% van mening dat de politie voldoende aandacht heeft voor de problemen in de buurt, 21% vindt dat er (zeer) weinig aandacht hiervoor is door de politie. Als het gaat om de aandacht die de gemeente hiervoor heeft dan vindt 26% dit (meer dan) voldoende en 29% (zeer) weinig.

Incidenten gemeld bij de politie

Bij de politie zijn de afgelopen jaren circa 500 tot 600 incidenten geregistreerd voor de buurten Graafsebuurt Zuid en Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord die mogelijk kunnen veranderen door de komst van het hostel. Het aantal incidenten van drugsoverlast en drugshandel is beperkt, maar is het laatste jaar toegenomen, een trend die geldt voor de hele gemeente.

Meldingen bij de gemeente

Bij de gemeente zijn over de drie buurten (Graafsebuurt Zuid en Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord) 250 tot 300 meldingen binnen gekomen de laatste drie jaar, veelal over illegale stort. In het eerste half jaar van 2013 zijn circa 100 meldingen geregistreerd.

De opvangvoorziening***Bekendheid met en mening over de komst van het hostel***

Ruim negen op de tien bewoners zijn op de hoogte van de komst van het hostel. Ruim een derde van de bewoners (38%) vindt het een goede maatregel, een iets groter aandeel vindt het slecht (45%). De overige bewoners weten het niet (17%).

Bewoners die het hostel een goede maatregel vinden, brengen hiervoor vooral sociale motieven naar voren. Zo geven meer bewoners aan dat deze mensen ook een plek of hulp moeten hebben en dat de overlast op straat zal verminderen hierdoor. Bewoners die het hostel een slechte maatregel vinden, zijn juist van mening dat de overlast hierdoor zal toenemen, ze vinden dat de buurt al genoeg problemen en voorzieningen heeft en dat kinderen op deze manier in aanraking komen met drugsverslaafden. Daarnaast is een deel van mening dat het hostel dealers aantrekt en dat de locatie in een woonwijk, bij een winkelcentrum en in de buurt van een school en een kinderdagverblijf niet goed is.

De beheergroep en het beheerplan

De beheergroep is redelijk goed bekend bij de bewoners. Zo weet bijna de helft van de bewoners dat er een beheergroep is. Twee derde vindt het goed dat er een beheergroep is (66%), 8% vindt van niet. Ruim de helft van de bewoners (59%) gaat ervan uit dat de beheergroep ook daadwerkelijk een bijdrage kan leveren, 14% denkt van niet.

Gevolgen van de komst van het hostel

Als de bewoners concreet wordt gevraagd naar de verwachte gevolgen voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt, dan gaat ruim een derde tot ruim de helft van de bewoners ervan uit dat de overlast zal toenemen en dat het onveilig zal worden. Men verwacht vooral een toename van overlast door drugsverslaafden (59%) en meer overlast van dealers (53%). Daarnaast gaat 43% ervan uit dat het gevoel van onveiligheid zal toenemen en schat 37% in dat de kans toeneemt dat men zelf of een van de gezinsleden slachtoffer wordt van een misdrijf.

Gesprekken met direct betrokkenen

De betrokkenen, met wie aansluitend op de enquête een gesprek is gevoerd, zijn overwegend positief gestemd over de komst van het hostel en over de voorbereidingen die worden getroffen om de inbedding zo goed mogelijk te laten verlopen. Men vindt het wel belangrijk dat er voorafgaand aan de komst van het hostel goede voorbereidingen worden getroffen,

zoals het opstellen van duidelijke regels, het benoemen van meldpunten en communiceren hierover met de buurtbewoners. Ook is het van belang aanpassingen te doen in de openbare ruimte, omwille van de uitstraling van een veilige en leefbare directe omgeving van het hostel. Daar wordt ook aan gewerkt. Onderstreept wordt door verschillende betrokkenen dat het belangrijk is de komst van het hostel met een positieve insteek te bekijken, om het hostel en de bewoners een kans te geven en om ook te kijken naar mogelijke bijdragen van de hostelbewoners aan de buurt (bijv. via activiteiten in het trefpunt of het verkopen van vogelhuisjes). Begrip voor de terughoudendheid bij buurtbewoners is er uiteraard ook, en men acht het dan ook van belang om hier goed zicht op te houden, met name op de kwetsbare groepen, zoals kinderen, ouderen en ondernemers. Alle bewoners moeten zich ook na de komst van het hostel veilig en prettig voelen in de buurt. De beheergroep heeft hier een belangrijke positieve rol in.

Inleiding

Om ervoor te zorgen dat verslaafde dak- en thuislozen in 's-Hertogenbosch een rustiger en gezonder bestaan kunnen leiden en dat de overlast die deze groep veroorzaakt in de stad wordt teruggebracht, wordt eind 2013 aan de Broeckhovenlaan in 's-Hertogenbosch een hostel geopend. Het hostel gaat ruimte bieden aan 30 chronisch aan alcohol en/of drugs verslaafden met een psychiatrische ziekte. In het hostel is 24 uur per dag begeleiding en zorg aanwezig.

Om de inbedding van het hostel in de buurt zo goed mogelijk te laten verlopen, is een beheergroep ingesteld. Aan de beheergroep nemen verschillende partijen deel zoals bewoners uit de buurt, medewerkers van de gemeente, Novadic Kentron, Reinier van Arkel groep, de politie en de Stichting Divers. De beheergroep heeft tot doel mee te denken over het voorkomen van eventuele overlast van het hostel. In overleg met de beheergroep is een beheerplan opgesteld, waarin het beheergebied is afgebakend, randvoorwaarden voor het omgevingsbeheer zijn opgesteld en de meest kwetsbare punten in het beheergebied zijn aangegeven. Ook zijn verantwoordelijkheden en communicatietrajecten vastgelegd. Het beheerplan moet nog worden vastgesteld.

Omdat het hostel de leefbaarheid en veiligheid in de buurt niet negatief mag schaden, worden verschillende leefbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. De eerste meting (nulmeting) heeft in mei/juni 2013 plaatsgevonden, ruim een half jaar vóór de opening van het hostel. De beide vervolgmetingen vinden respectievelijk over één en twee jaar plaats.

Voor de nulmeting is een enquête gehouden onder 1.127 buurtbewoners. Bewoners waarvan een telefoonnummer bekend was, zijn telefonisch benaderd, de overige bewoners hebben een schriftelijke enquête ontvangen. Alle bewoners hadden de mogelijkheid de enquête via internet in te vullen. In totaal hebben 365 bewoners meegewerkt aan het onderzoek, een respons van 32%.

Naast enquêtegegevens zijn kerncijfers van de politie (aantal incidenten) en de gemeente (meldingen leefomgeving) opgevraagd en zijn gesprekken gevoerd met sleutelpersonen en bewoners van de buurt (bijlage 2).

In deze rapportage zijn de resultaten van de nulmeting weergegeven. Hierin staat de situatie op het gebied van leefbaarheid en veiligheid vóór de komst van het hostel aan de van Broeckhovenlaan centraal.

Hoofdstuk 1 voorziet in een korte kennismaking met de directe omgeving van het hostel: hoe ziet het gebied er nu uit en welke ontwikkelingen zijn voorzien. De wijze waarop de bewoners het wonen in de buurt beleven, vormt het onderwerp van hoofdstuk 2. In de hoofdstukken 3 en 4 wordt achtereenvolgens ingegaan op de leefbaarheid en op de veiligheid in het gebied. Het functioneren van de politie en de gemeente staan centraal in hoofdstuk 5. Het hostel zelf komt in hoofdstuk 6 aan de orde. De resultaten van de gesprekken zijn opgenomen in het laatste hoofdstuk.

1 Korte schets van het beheergebied

Het hostel wordt gevestigd op een braakliggend terrein, waar een school heeft gestaan, aan de van Broeckhovenlaan in 's-Hertogenbosch, direct naast een vestiging van Albert Heijn. De AH-vestiging grenst aan een klein wijkwinkelcentrum aan het Monseigneur van Roosmalenplein, waarin onder andere vestigingen zitten van de Marskramer en het Kruidvat. De parkeerplaats voor het winkelcentrum ligt aan de achterkant ervan. Aan de andere kant van het toekomstige hostel ligt een oud schoolgebouw, dat nu in gebruik is als activiteitscentrum voor 's-Hertogenbosch Oost (Trefpunt-oost).

Het hostel komt te liggen in de buurt Aawijk Noord en grenst aan de Graafsebuurt Zuid en de Graafsebuurt Noord. Op grotere schaal maken deze buurten deel uit van de wijk Graafsepoort. In het gebied liggen het Annapark en het IJzeren Kind, een recreatieplas. Het beheergebied rondom het hostel maakt deel uit van deze drie buurten. Omdat het beheergebied geen administratieve eenheid van de gemeente vormt, heeft onderstaande beschrijving betrekking op de drie buurten Graafsebuurt Zuid, Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord.

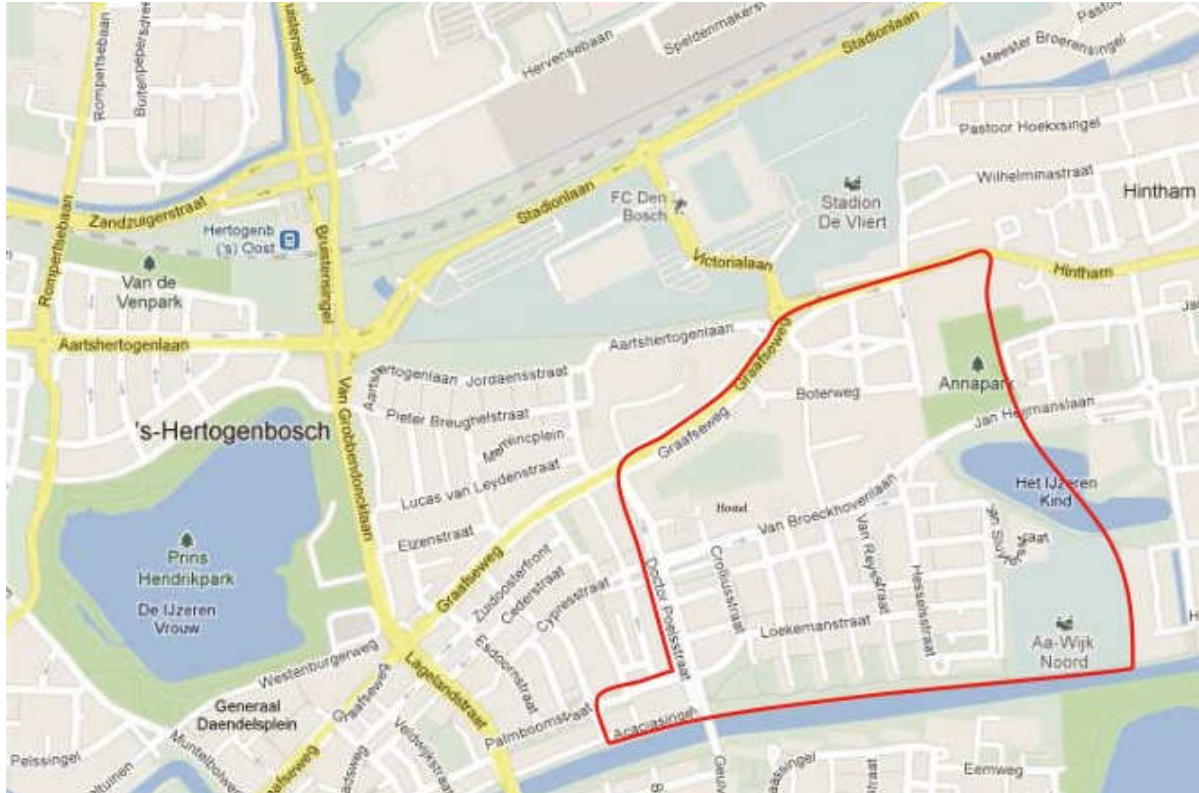
Het gebied (de drie buurten Graafsebuurt Zuid, Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord) kent vergeleken met 's-Hertogenbosch als geheel iets meer alleenstaanden. De leeftijdsverdeling is in dit gebied redelijk gelijk aan die van de gemeente, al is het aandeel 20 tot en met 44-jarigen wat hoger dan gemiddeld. Ook het percentage niet-westerse allochtonen is iets groter dan gemiddeld in de gemeente. Het gemiddelde inkomen in het gebied is lager dan gemiddeld. Dit geldt vooral voor de Graafsebuurt Zuid en Aawijk Noord. Het gemiddelde inkomen in de Graafsebuurt Noord ligt iets boven het gemiddelde van de gemeente als geheel.

Het gebied bestaat vooral uit huurwoningen. Ook dit geldt vooral voor de Graafsebuurt Zuid (70%) en voor Aawijk Noord (74%). In de Graafsebuurt Noord is het aandeel huurwoningen lager (54%), maar nog steeds hoger dan gemiddeld in de gemeente (44%). De gemiddelde waarde van de koopwoningen is in de Graafsebuurt Zuid en in Aawijk Noord duidelijk onder het gemiddelde van de gemeente. In de Graafsebuurt Noord is de gemiddelde waarde van de koopwoningen juist boven gemiddeld.

De Aawijk is een buurt waar wel het een en ander gebeurt, maar die niet heel erg opvalt als het gaat om overlast of onveiligheid. Het is wel één van de preventiebuurten van de gemeente 's-Hertogenbosch. De Aawijk wordt door kenners gekenschetst als een buurt waar veel bewoners ontevreden zijn over het leven in zijn algemeenheid. Veel bewoners hebben een relatief lage sociale status en een relatief laag gemiddeld inkomen en wonen al lang in de buurt. Er is onderling veel saamhorigheid en solidariteit. Het is over het algemeen rustig in de wijk, maar het gedrag van de bewoners is wat onvoorspelbaar. Veel bewoners stellen zich terughoudend op naar alles wat 'vreemd' is in de buurt en zijn argwanend naar de overheid, veelal boos, bijvoorbeeld omdat er "wel wat wordt gedaan voor bijvoorbeeld Marokkanen of daklozen en niks voor hen". Het feit dat er in het kader van het toekomstige hostel nu

van alles in de buurt wordt aangepakt, ervaart men dan ook als 'nu kan het opeens wel'.

Beheergebied

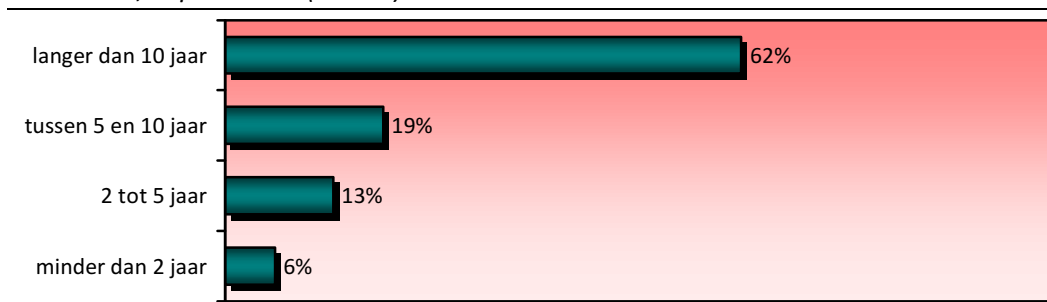

2 Woonbeleving

Het oordeel over de buurt en het sociale klimaat, de beleving van de ontwikkeling van de buurt het afgelopen jaar en de verwachting hierover voor de toekomst, zijn aspecten die in dit hoofdstuk over de woonbeleving aan de orde komen.

2.1 Oordeel over het wonen in de buurt

Woontuur, in procenten (N=359)

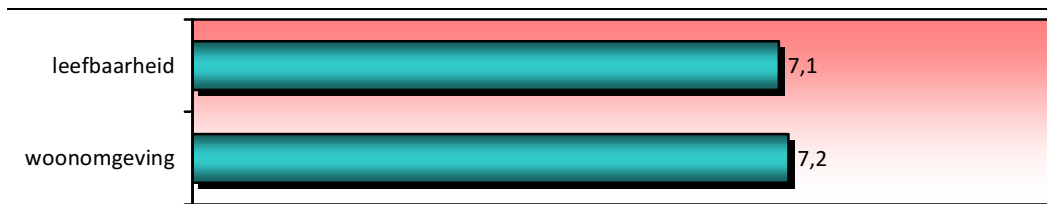

Van de ondervraagde bewoners woont bijna twee derde (62%) al meer dan 10 jaar in de buurt, een vijfde woont er 5 tot 10 jaar en eveneens één op de vijf minder dan 5 jaar, waarvan 6% minder dan 2 jaar.

De helft van de respondenten woont in een koopwoning (50%), de overige respondenten in een huurwoning, voor het overgrote deel in eigendom van een woningcorporatie (46%).

Bewoners hebben de vraag gekregen om de woonomgeving en de leefbaarheid in de buurt met een rapportcijfer te beoordelen.

Rapportcijfer voor de woonomgeving en de leefbaarheid in de buurt (N varieert van 354 tot 360)

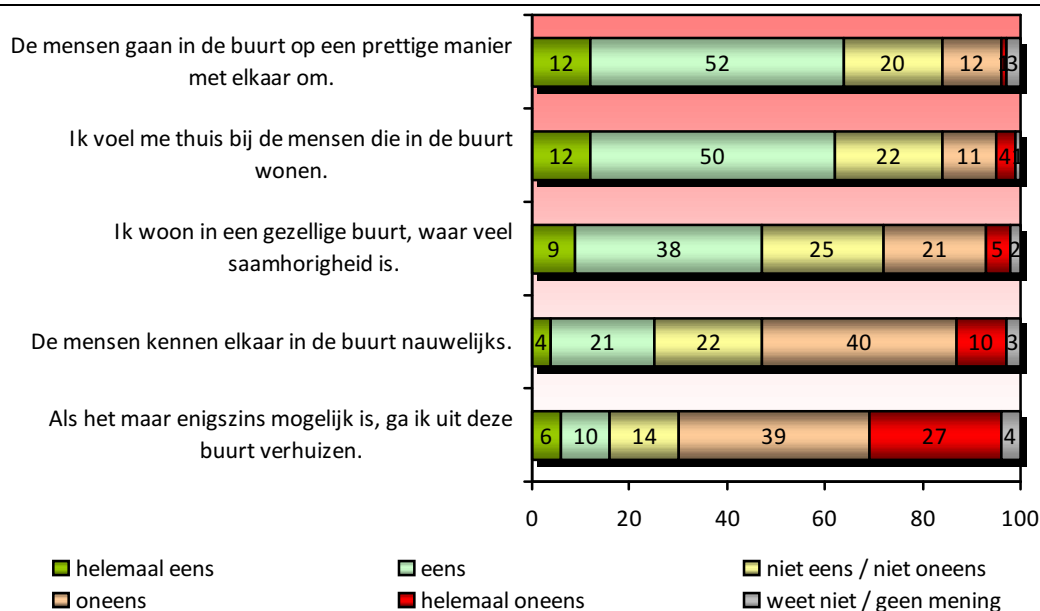
Beide aspecten krijgen een voldoende van de bewoners. De woonomgeving wordt met een 7,2 net iets beter beoordeeld dan de leefbaarheid (7,1).

Respondenten die een woning huren van de woningcorporatie zijn iets negatiever over hun woonomgeving (6,8) en de leefbaarheid in de buurt (6,7) dan respondenten met een koopwoning (resp. 7,6 en 7,5). Daarnaast zijn bewoners tot 35 jaar iets minder

positief (6,8 voor de woonomgeving en voor de leefbaarheid). Desalniettemin scoren beide aspecten een ruime voldoende.

Om een idee te krijgen van het woongenot zijn enkele stellingen voorgelegd aan de bewoners.

Oordeel over een aantal stellingen, in procenten (N=348)

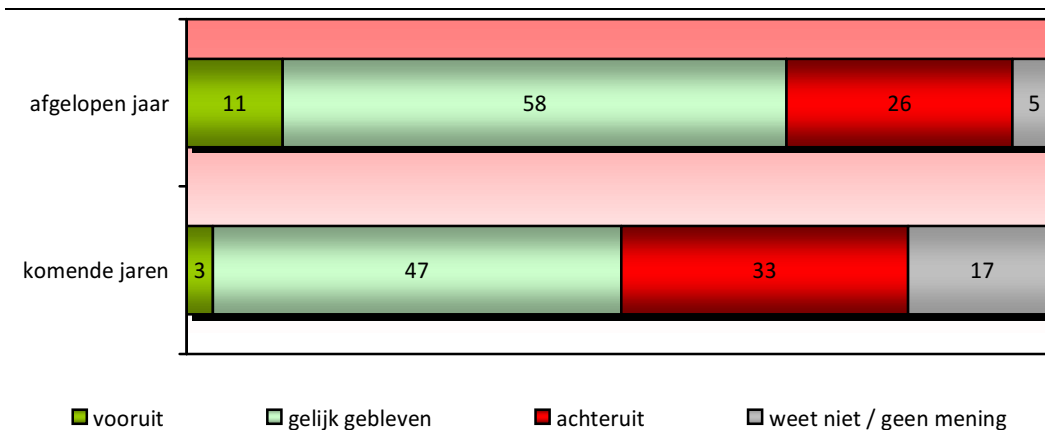

De tevredenheid over het wonen in de buurt blijkt ook uit de beoordeling van deze stellingen. Zo vindt 64% van de bewoners dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan (13% vindt van niet) en voelt 62% zich thuis bij de mensen in de buurt (15% vindt van niet). Van de bewoners is 47% van mening dat men in een gezellige buurt woont met veel saamhorigheid (26% vindt van niet). Aan de andere kant is 66% van de bewoners het juist niet eens met de stelling dat men als het maar enigszins kan, uit de buurt gaat verhuizen (16% vindt van wel) en is 50% het niet eens met de stelling dat de mensen in de buurt elkaar niet kennen (25% vindt van wel).

Bewoners van een koopwoningen en gezinnen met kinderen laten zich over het algemeen positiever uit over het leefklimaat en de contacten in de buurt. Jongeren tot 35 jaar zijn hierover wat minder positief.

2.2 De ontwikkeling van de buurt

Oordeel over de ontwikkeling van de leefbaarheid in buurt het afgelopen jaar en de komende jaren, in procenten (N=357)

Wanneer de bewoners een oordeel moeten geven over de ontwikkeling van de buurt zoals die het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden, dan geeft 58% aan dat hierin niets is veranderd. De overige bewoners zijn vaker van mening dat de buurt achteruit is gegaan (26%) dan vooruit (11%).

Een vooruitgang schrijven bewoners onder andere toe aan nieuwe jongere bewoners, beter onderhoud van de buurt, minder hangjongeren, minder inbraken, meer controle en aan het opknappen van woningen en van het plein.

Bewoners die vinden dat de buurt erop achteruit is gegaan, wijzen op het toenemend aantal alloctonen en jongeren, die andere waarden en normen erop nahouden. Daarnaast wordt gewezen op meer zwerfvuil, minder onderhoud aan de openbare ruimte, meer hondenpoep, meer hangjongeren, meer criminaliteit en meer lagere inkomensgroepen die in de wijk zijn komen wonen. Het Johan Cruijff-veldje wordt ook naar voren gebracht als reden waarom de buurt achteruit is gegaan.

Voor de komende jaren zijn bewoners sceptischer. Ondanks dat 47% van de bewoners ervan uitgaat dat de buurt niet zal veranderen, denkt 33% dat de buurt erop achteruit zal gaan. Slechts 3% gaat uit van een vooruitgang, voornamelijk omdat bewoners, maar ook de gemeente en de woningcorporatie bezig zijn met de buurt. Bewoners die uitgaan van een achteruitgang wijzen voor een belangrijk deel (43%) op het hostel dat er komt. Ook een toename van drugsoverlast wordt vaker naar voren gebracht. De overige redenen sluiten veelal aan bij de redenen die zijn genoemd voor het achteruitgaan van de buurt het afgelopen jaar: meer a-sociale bewoners, meer alloctonen, meer mensen met minder aandacht voor de buurt, meer criminaliteit en dergelijke.

3 Leefbaarheid

In dit hoofdstuk staat de leefbaarheid in de buurt centraal. Allereerst wordt ingegaan op de ervaren overlast en de meest storende vormen van overlast. Ook wordt aandacht besteed aan de veroorzakers van overlast en de plekken waar overlast wordt ervaren.

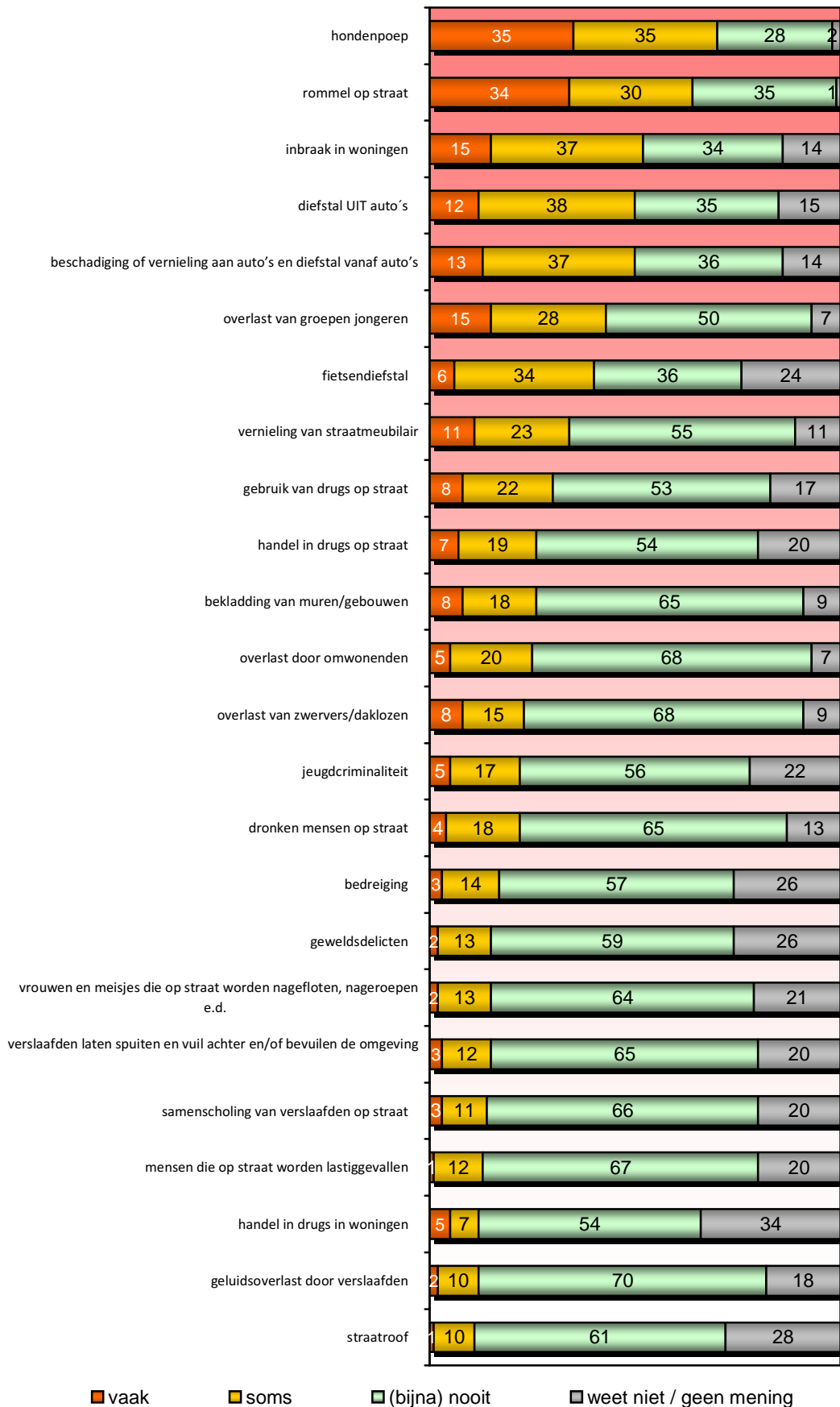
3.1 Mate van overlast

Bewoners hebben de vraag voorgelegd gekregen in welke mate een groot aantal vormen van overlast volgens hen voorkomen in de buurt. Niet iedereen kon voor alle vormen van overlast een antwoord geven; zij hebben de betreffende vragen beantwoord met 'weet niet / geen mening'.

Vormen van overlast die volgens bewoners vaak voorkomen in de buurt zijn hondenpoep en rommel op straat. Circa een derde van de bewoners is van mening dat dit vaak het geval is. Daarnaast komt inbraak vaker voor (15% komt vaak voor), evenals overlast van jongeren (15%), beschadiging of vernieling aan auto's (13%), diefstal uit auto's (12%) en vernieling van straatmeubilair (11%).

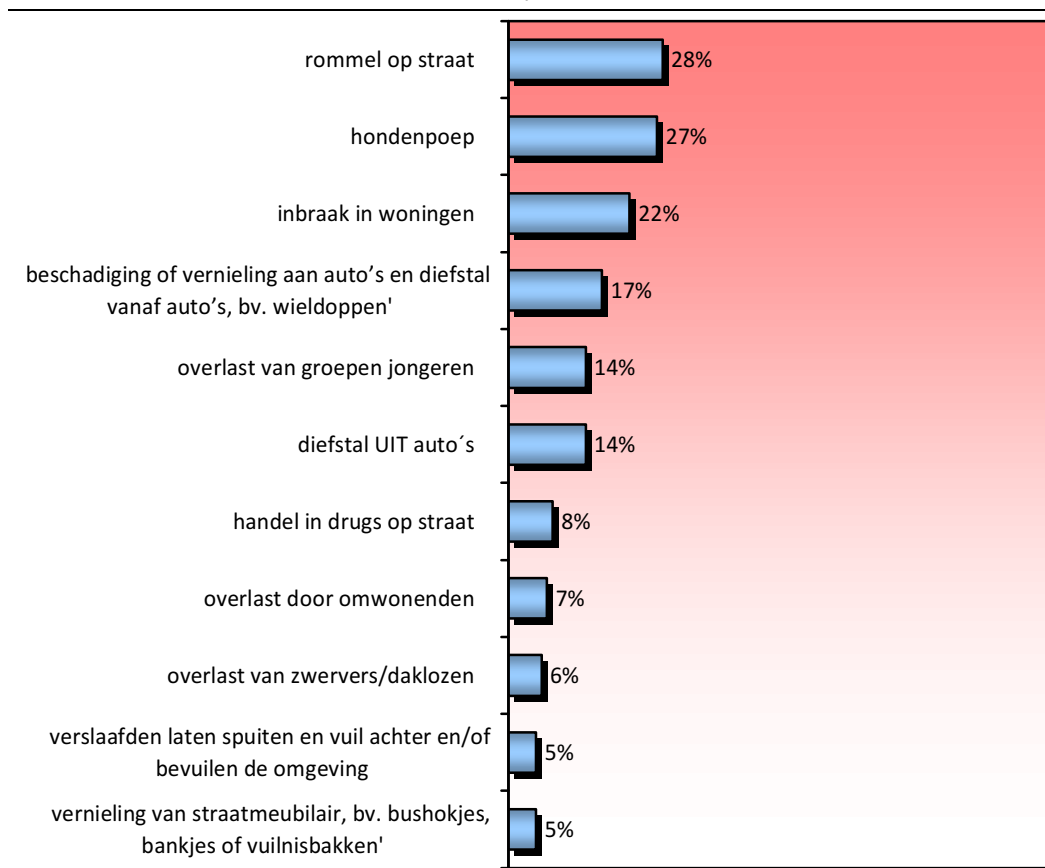
Aan drugs gerelateerde overlast, zoals gebruik van drugs op straat, komt volgens bijna een derde van de bewoners soms (22%) tot vaak (8%) voor. Handel in drugs op straat is een verschijnsel dat volgens een kwart soms (19%) tot vaak (7%) in de buurt voorkomt. Circa een vijfde van de bewoners is deze mening toegedaan als het gaat om overlast van zwervers /daklozen (15% soms en 8% vaak) en om dronken mensen op straat (18% soms en 4% vaak) . Van de bewoners vindt 14% dat samenscholing van verslaafden op straat voorkomt (11% soms en 3% vaak) en 12% dat dit geldt voor handel van drugs in woningen (7% soms en 5% vaak). Als het gaat om geluidsoverlast door verslaafden dan is eveneens 12% van mening dat dit soms (10%) tot vaak (2%) voorkomt.

Mate waarin overlast wordt ervaren, in procenten (N=352)

3.2 Meest storende vormen van overlast

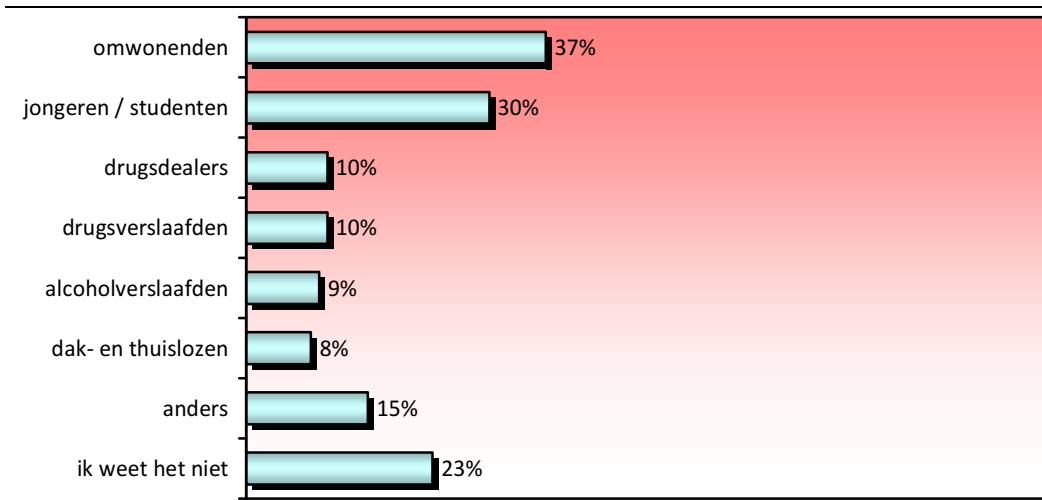
De meest storende vormen van overlast, in procenten (N=357)

Op de vraag aan welke vormen van overlast men zich het meest stoort, geeft 20% van de bewoners aan helemaal geen storende overlast te ondervinden. De top drie van meest storende vormen van overlast zijn rommel op straat (28%), hondenpoep (27%) en inbraak in woningen (22%). Daarnaast storen bewoners zich vaak aan beschadiging aan auto's (17%), overlast van groepen jongeren (14%) en diefstal uit auto's (14%). Handel in drugs op straat, overlast van zwervers of daklozen en verslaafden die spuiten en vuil achterlaten of hun omgeving bevuilen zijn voor 5% tot 8% van de bewoners vormen van overlast waaraan men zich het meest stoort.

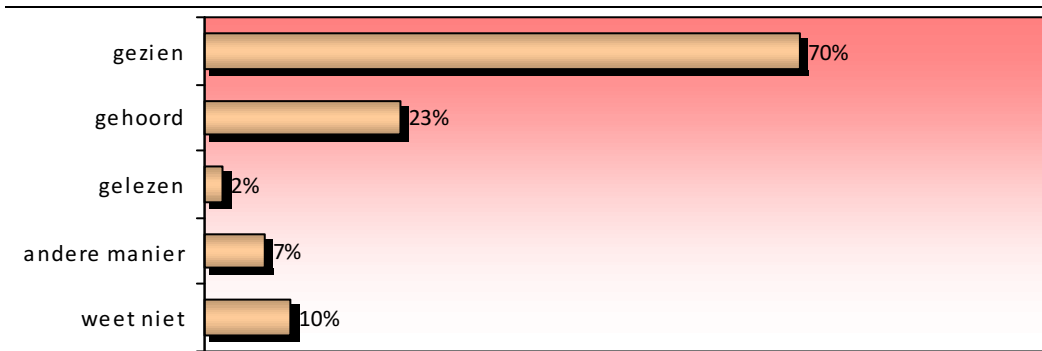
3.3 Veroorzakers en plekken van overlast

Veroorzakers van overlast, in procenten van de bewoners die overlast ervaren, meer antwoorden mogelijk (N=286)

Bewoners zien vooral omwonenden (37%) en jongeren of studenten (30%) als veroorzakers van de overlast die zij ervaren. Andere groepen die naar voren worden gebracht zijn drugsdealers (10%), drugs- (10%) en alcoholverslaafden (9%) en dak- en thuislozen (8%). Bewoners die andere groepen aanwijzen, noemen onder andere allochtone bewoners (waaronder Marokkanen), mensen van buiten de buurt, maar ook hondenbezitters. Een kwart van de bewoners weet niet wie de overlast veroorzaakt.

Wijze waarop bewoners weten wie de overlast veroorzaakt, in procenten (N=285)

De meeste bewoners hebben zelf gezien wie de overlast heeft veroorzaakt (70%), een kwart heeft dit gehoord. Er zijn nauwelijks bewoners die dit ergens hebben gelezen (2%). Een deel weet dit niet (meer) (10%).

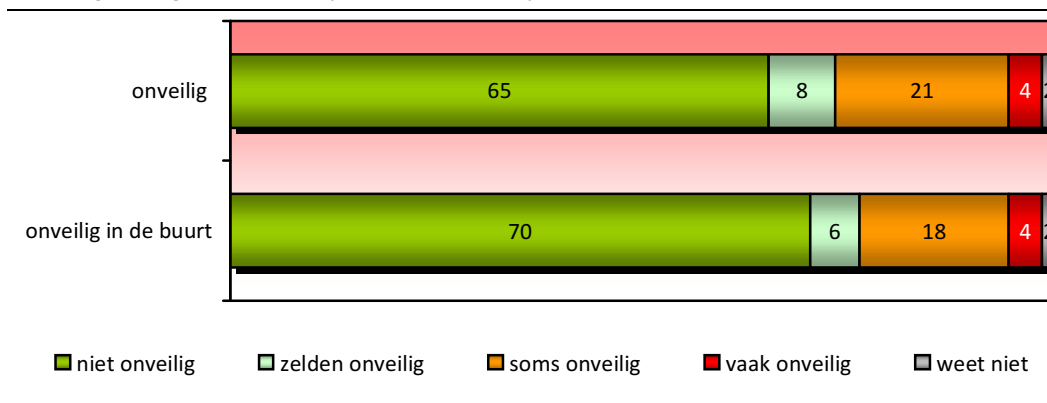
Op de vraag waar de overlast wordt ervaren, wordt een groot aantal straten en plekken genoemd. Plaatsen die circa vijf tot tien keer naar voren zijn gebracht, zijn het Annapark, de brandgangen, het winkelcentrum / Roosmalenplein, de Hesselsstraat, parkeerplaatsen, de Seringenstraat, de van Broeckhovenlaan, de Johan Cruijff-court en langs de Aa/ langs de dijk.

4 Veiligheid

Het gevoel van (on)veiligheid van de buurtbewoners, diegenen die hiervoor verantwoordelijk worden gehouden en de onveilige plekken in de buurt, zijn aspecten die in dit hoofdstuk centraal staan.

4.1 Onveiligheidsgevoelens

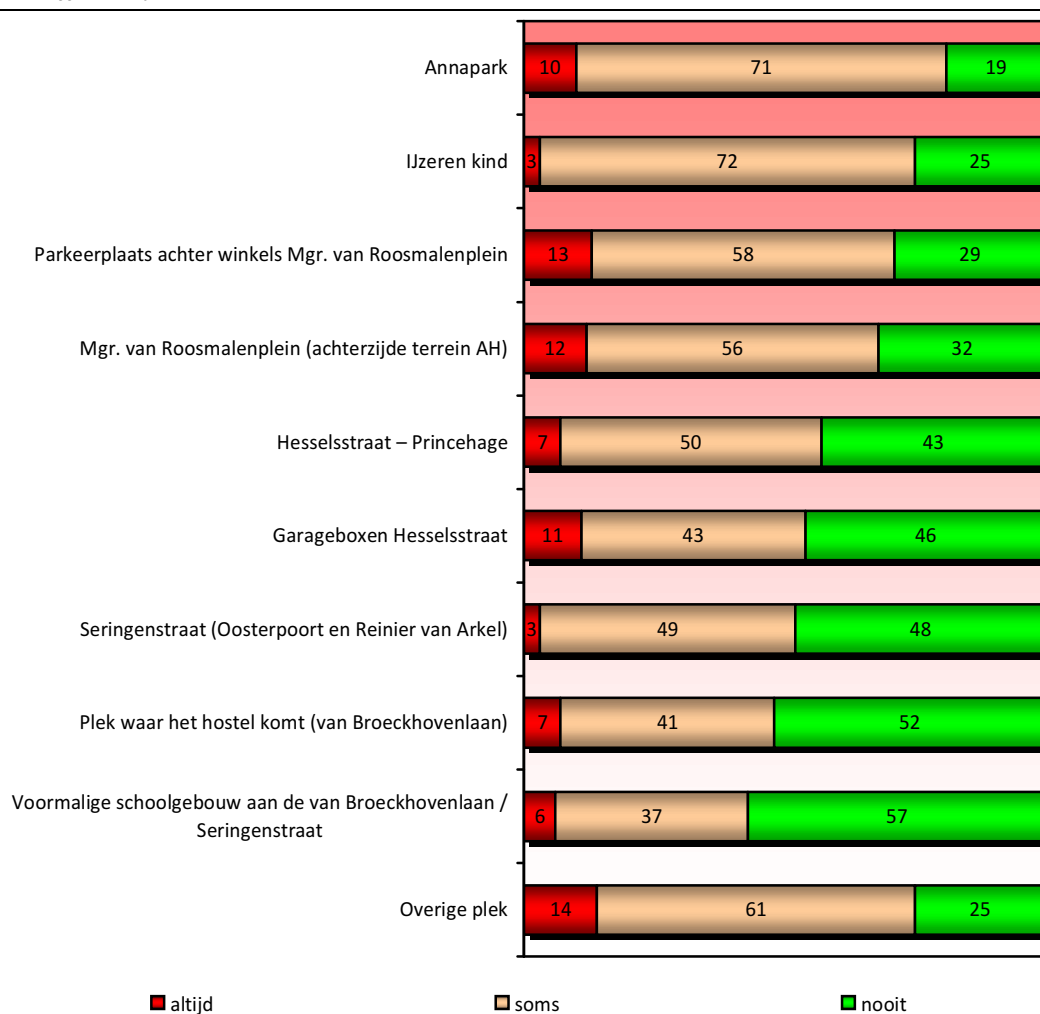
Onveiligheidsgevoelens, in procenten (N resp. 350 en 352)

Twee derde van de respondenten voelt zich altijd veilig. Een kwart van de bewoners voelt zich echter soms (21%) tot vaak (4%) onveilig. In de eigen buurt voelen bewoners zich over het algemeen iets veiliger: 70% voelt zich altijd veilig en circa een vijfde soms (18%) tot vaak onveilig (4%). Heel groot is het verschil echter niet.

65-Plussers voelen zich minder vaak onveilig: zowel in het algemeen (17% soms tot vaak) als in de eigen buurt (14%). Vrouwen voelen zich juist vaker onveilig, zowel in het algemeen (30% tegenover 19% van de mannen), als in de buurt (25% tegenover 18% van de mannen).

Onveiligheidsgevoelens op verschillende plekken in het beheergebied, in procenten van de bewoners die zich wel eens onveilig voelen in de buurt en die wel eens op de betreffende plek komen (N varieert van 84-89)

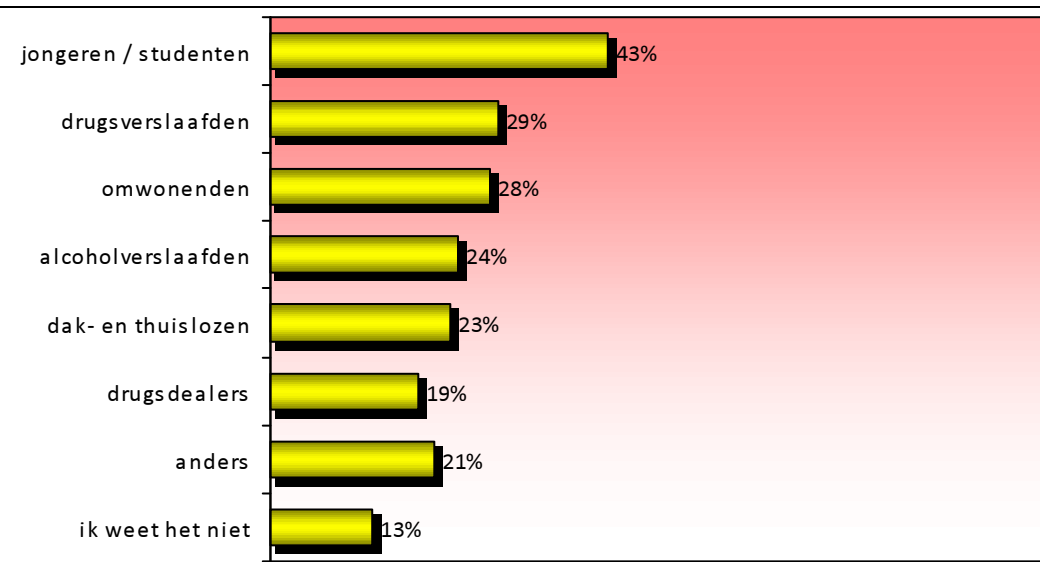

Wanneer geen rekening wordt gehouden met bewoners die er niet komen, dan voelen bewoners zich het meest onveilig in het Annapark en het IJzeren kind, gevolgd door de parkeerplaats achter de winkels aan het Mgr. Van Roosmalenplein en het plein zelf. Van de bewoners die zich wel eens onveilig voelen en op deze plekken komen, voelt 68% tot 81% zich hier wel eens onveilig. Bij de Hesselsstraat en de daarbij liggende garageboxen, de Seringenstraat, de plek waar het hostel komt en bij het voormalige schoolgebouw aan de van Broeckhovenlaan / Seringenstraat gaat het om 43% tot 57% van de bewoners die zich wel eens onveilig voelen.

Afgezet tegen alle bewoners, dus ook bewoners die hebben aangegeven zich veilig te voelen in de eigen buurt, voelen bewoners zich het meest onveilig op de parkeerplaats achter het Mgr. Van Roosmalenplein (3% vaak, 13% soms), het plein zelf (3% vaak, 12% soms), het IJzeren kind (1% vaak, 13% soms), de plek waar het hostel komt (3% vaak, 9% soms) en het Annapark (1% vaak, 9% soms).

4.2 Veroorzakers en plekken van overlast

Veroorzakers van de gevoelens van onveiligheid, in procenten van de bewoners die zich onveilig voelen in de buurt, meer antwoorden mogelijk (N=102)

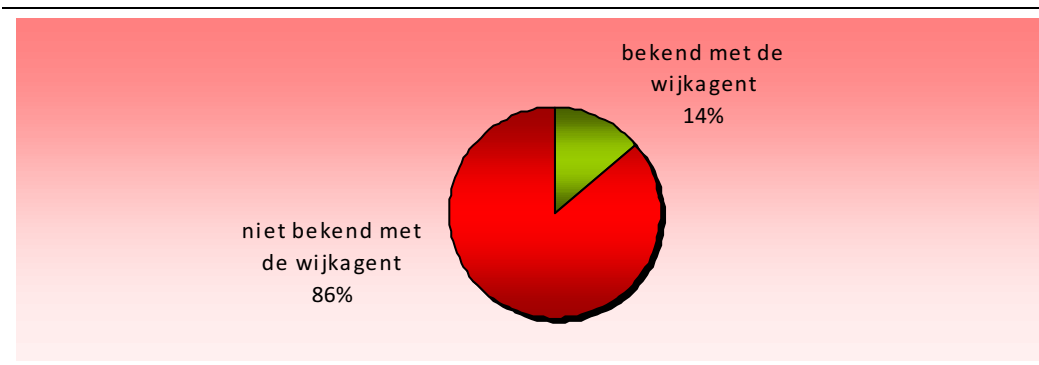
Bewoners die zich onveilig voelen, wijzen vooral op jongeren of studenten die hiervoor verantwoordelijk zijn. Van de bewoners die zich onveilig voelen ziet 43% hen als veroorzaker. Ruim een kwart wijst op drugsverslaafden en omwonenden en bijna een kwart op alcoholverslaafden en dak- en thuislozen. Een vijfde is van mening dat drugsdealers hiervoor verantwoordelijk zijn. Bewoners die zelf nog andere groepen naar voren brengen, wijzen vooral allochtonen aan.

5 Functioneren van de politie en de gemeente

In dit hoofdstuk staan de bekendheid met de wijkagent, het doorgeven van een melding van overlast of een delict bij de politie en de aandacht van de politie en de gemeente voor de problemen in de buurt centraal.

5.1 Bekendheid van de wijkagent

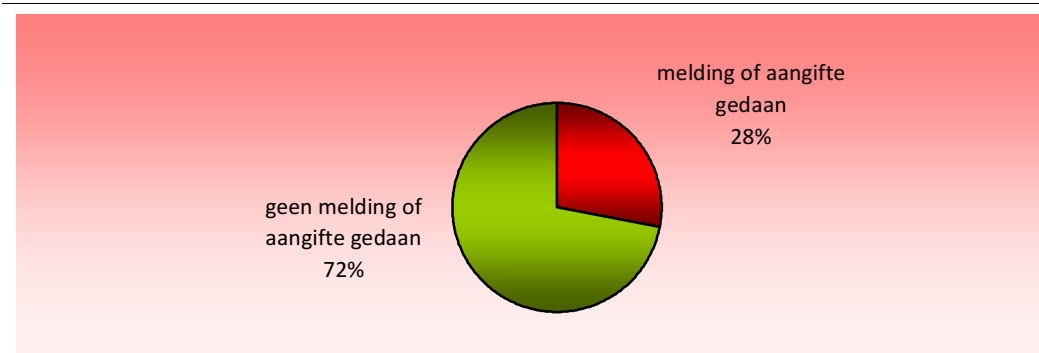
Bekendheid met de wijkagent, in procenten (N=351)

Het overgrote deel van de bewoners is niet bekend met de wijkagent (86%), 14 % kent de wijkagent wel. Bewoners van 35 tot 65 jaar kennen de wijkagent iets beter (18%) dan bewoners tot 35 jaar (7%) en 65-plussers (8%).

5.2 Doorgeven van meldingen

Aandeel van de bewoners dat het afgelopen jaar volgens eigen zeggen een melding van overlast of een delict heeft gedaan aan de politie, in procenten (N=355)

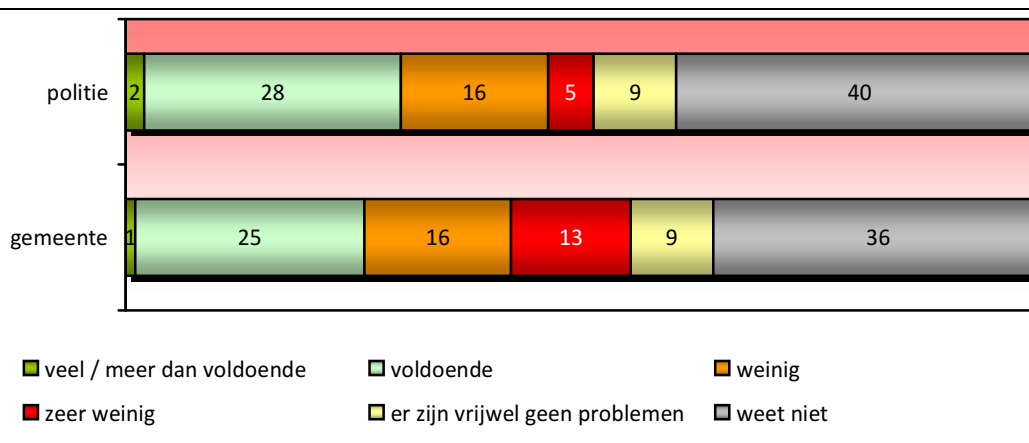

Ruim een kwart van de bewoners (28%) heeft het afgelopen jaar een melding van overlast of van een delict doorgegeven aan de politie. Bewoners tot 35 jaar hebben in verhouding veel vaker een melding doorgegeven (51%) dan 65-plussers (16%).

Van de circa 100 respondenten die een melding hebben doorgegeven, hebben de meeste meldingen betrekking op inbraak (21), auto-inbraak (9) of poging tot inbraak (8). Daarnaast zijn ook meerdere meldingen doorgegeven over hangjongeren (17), geluidsoverlast (12), vandalisme (6), dealen (5), burenoverlast (5), rommel/zwerfvuil (4) en diefstal van de auto (3).

5.3 Functioneren van de politie en de gemeente

Aandacht van de wijkagent/de politie voor de problemen in de buurt, in procenten (N=155)

Circa vier op de tien bewoners kunnen geen uitspraak doen over het functioneren van de politie (40%) of de gemeente (36%). Daarnaast geeft nog eens een tiende aan dat er nauwelijks problemen zijn in de buurt waardoor een uitspraak hierover niet echt zinvol is. Dit betekent dat circa de helft van de bewoners wel een mening heeft gegeven over het functioneren van de politie en de gemeente.

De politie scoort het beste: 30% vindt dat de politie voldoende (28%) tot meer dan voldoende (2%) aandacht heeft voor de problemen in de buurt, 21% vindt van niet. Over de gemeente laat 26% zich positief uit, tegenover 29% die van mening is dat de gemeente weinig (16%) tot zeer weinig (13%) aandacht heeft voor de problemen in de buurt.

65-Plussers zijn veel positiever over de politie (35% (meer) dan voldoende) dan bewoners tot 35 jaar (21%). Ook over de gemeente zijn 65-plussers positiever (32%) dan 35-minners (19%).

5.4 Registraties bij de politie en de gemeente

Geregistreerde incidenten bij de politie voor de buurten Graafsebuurt Zuid, Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord, 2010, 2011 en 2012

absoluut	2010	2011	2012	per 1000 inwoners	2010	2011	2012
woninginbraken	37	64	51	woninginbraken*	44	75	59
diefstal van motorvoertuigen	13	8	14	diefstal van motorvoertuigen	7	4	7
fietsendiefstal	47	47	51	fietsendiefstal	24	25	27
geweld	109	115	114	geweld	57	60	60
drugsoverlast	2	1	11	drugsoverlast	1	1	6
vernielingen	92	95	60	vernielingen	48	50	32
burengerucht	81	107	139	burengerucht	43	57	74
overlast door jongeren	42	50	53	overlast door jongeren	22	26	28
drugshandel	15	7	16	drugshandel	8	4	8
auto-inbraak	71	51	40	auto-inbraak	37	27	21
winkeldiefstal	33	56	35	winkeldiefstal	17	29	18
diefstal af/uit bedrijf	12	20	5	diefstal af/uit bedrijf	6	10	3
Totaal	519	621	554				

* per 1.000 bewoonde adressen

Bij de politie zijn de afgelopen jaren circa 500 tot 600 incidenten geregistreerd voor de buurten Graafsebuurt Zuid en Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord. Het gaat hierbij om incidenten die mogelijk kunnen veranderen door de komst van het hostel. Om deze reden zijn bijvoorbeeld verkeersongevallen en parkeerproblemen niet meegenomen in het overzicht. Het aantal geregistreerde incidenten is toegenomen van 519 in 2010 naar 621 in 2011 om vervolgens weer te dalen tot 554 in 2012. Bepaalde incidenten komen duidelijk meer voor zoals geweld, burengerucht en vernielingen. Het aantal incidenten over vernielingen is de laatste jaren gedaald, het aantal incidenten over burengerucht is juist gestegen. Over auto-inbraken zijn ieder jaar steeds minder incidenten gemeld. Het aantal incidenten over drugsoverlast is in 2012 duidelijk toegenomen vergeleken met de twee jaren ervoor toen hierover vrijwel geen enkele incident is gemeld. Het aantal incidenten over drugshandel is in 2011 gedaald ten opzichte van 2010, maar is in 2012 weer toegenomen. Dit is een trend die voor de hele gemeente geldt.

Meldingen leefomgeving bij de gemeente betreffende de buurten Graafsebuurt Zuid, Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord, 2010, 2011, 2012 en eerste half jaar 2013

	2010	2011	2012	2013 eerste half jaar
Geluidsoverlast	2	1	1	0
Handhaving Openbare Ruimte	15	13	10	11
Handhaving Verkeer	33	38	28	9
Illegale stort	186	168	173	53
Stankoverlast	3	0	2	0
Vervuiling	48	76	40	29
Totaal	287	296	254	102

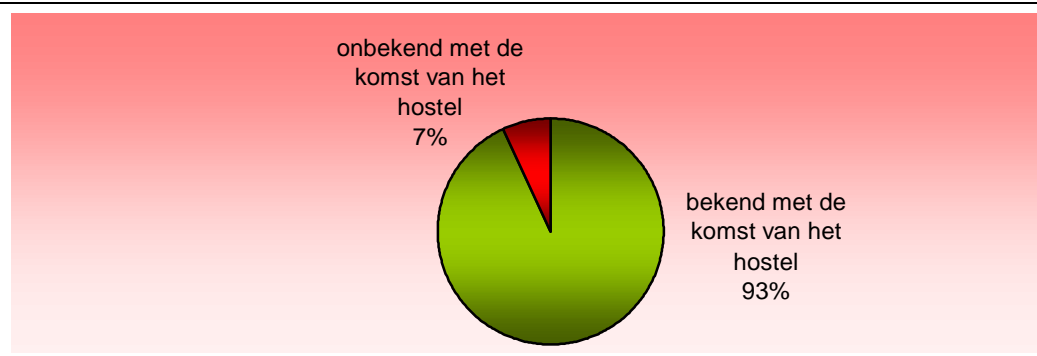
Bij de gemeente zijn over de Graafsebuurt Zuid en Graafsebuurt Noord en Aawijk Noord respectievelijk 287 meldingen binnengekomen in 2010, 296 in 2011 en 254 in 2012. Het laatste jaar is dus sprake van een lichte afname. In het eerste half jaar van 2013 zijn 102 meldingen geregistreerd. Wanneer dit aantal wordt geprojecteerd op het hele jaar, dan zou sprake zijn van een verdere daling. De meeste meldingen hebben betrekking op illegale stort.

6 Het hostel

In dit hoofdstuk staat het hostel zelf centraal. De bekendheid met de komst van het hostel, de beheergroep en het beheerplan en de wijze waarop de bewoners hierover denken, zijn de belangrijkste onderwerpen. Ook wordt ingegaan op de verwachtingen van de bewoners over de komst van het hostel ten aanzien van de overlast die dit met zich mee zal brengen volgens de bewoners.

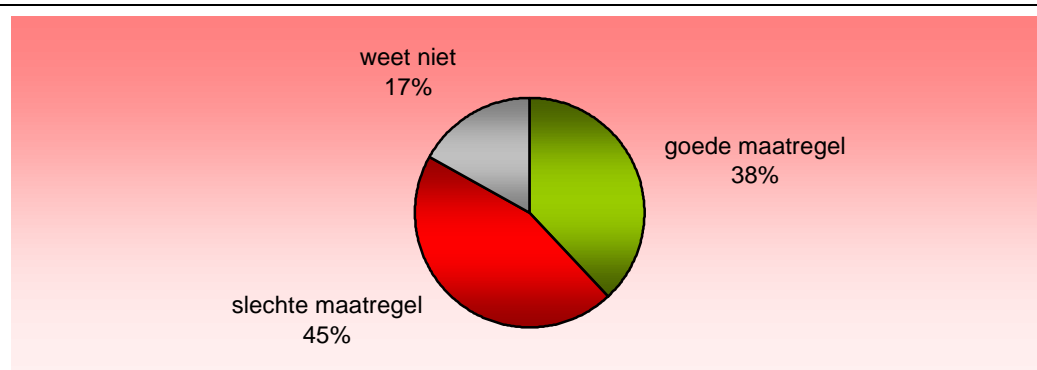
6.1 Bekendheid met en mening over het hostel

Bekendheid met de komst van het hostel, in procenten (N=355)

De respondenten zijn over het algemeen zeer goed op de hoogte van de komst van het hostel aan de Broeckhovenlaan (93%).

Mening over het hostel, in procenten (N=356)

De meningen over een dergelijke opvangvoorziening voor verslaafde dak- en thuislozen lopen nogal uiteen. Bijna de helft van de bewoners (45%) geeft aan dat een hostel een slechte maatregel is, een net iets kleiner aandeel (38%) is juist van mening dat een hostel een goede maatregel is. Van de bewoners kan 17% hierover geen uitspraak doen.

Bewoners die het hostel een goede maatregel vinden, brengen hiervoor vooral sociale motieven naar voren. De meeste argumenten komen erop neer dat deze mensen ook

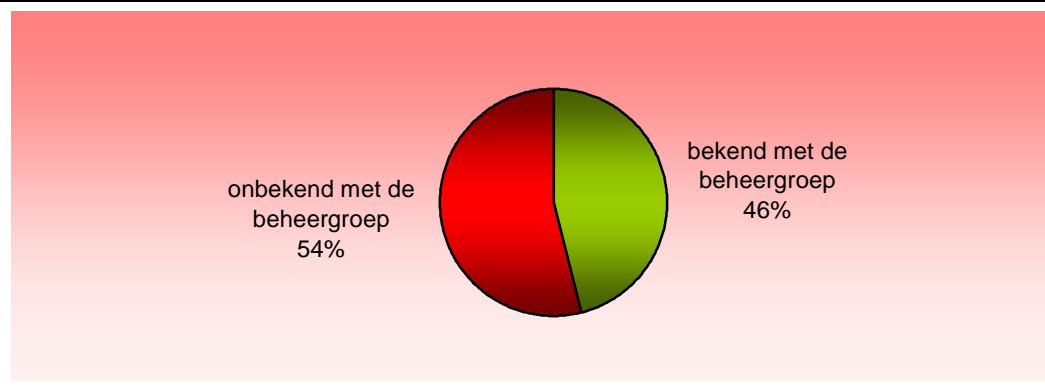
een plek moeten hebben en dat hierdoor de overlast in de buurt vermindert. Daarbij wordt ook gewezen op de hulp en begeleiding die er is.

Bewoners die het hostel een slechte maatregel vinden, geven als redenen aan dat de overlast hierdoor zal toenemen, de buurt al genoeg problemen heeft en er al veel andere opvangvoorzieningen zijn in de buurt. Daarnaast is een deel van de bewoners van mening dat kinderen hierdoor nog meer in aanraking komen met drugsverslaafden, dat een dergelijke voorziening dealers aantrekt en dat de locatie in een woonwijk, bij een winkelcentrum en in de buurt van een school en een kinderdagverblijf, verkeerd is.

6.2 De beheergroep

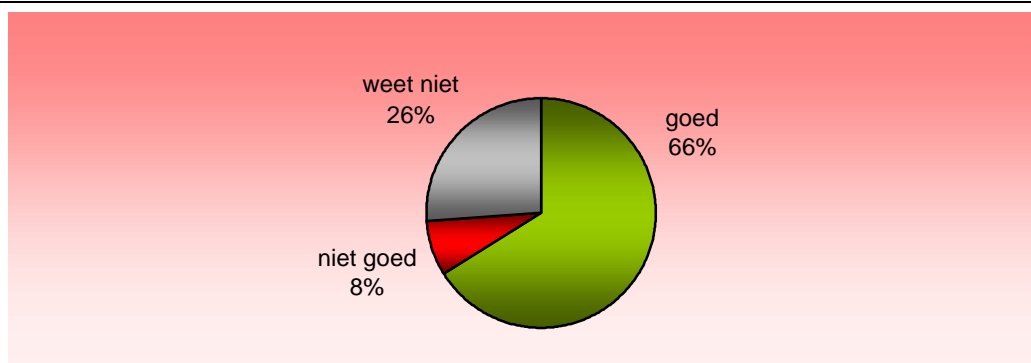
Om het hostel goed te laten functioneren in de buurt is een beheergroep opgericht. In de beheergroep worden afspraken gemaakt om de buurt leefbaar en veilig te houden. In de beheergroep zitten naast bewoners van de buurt ook medewerkers van o.a. de gemeente 's-Hertogenbosch, Novadic-Kentron, Reinier van Arkel, politie en Stichting Divers.

Bekendheid van de beheergroep, in procenten (N=355)

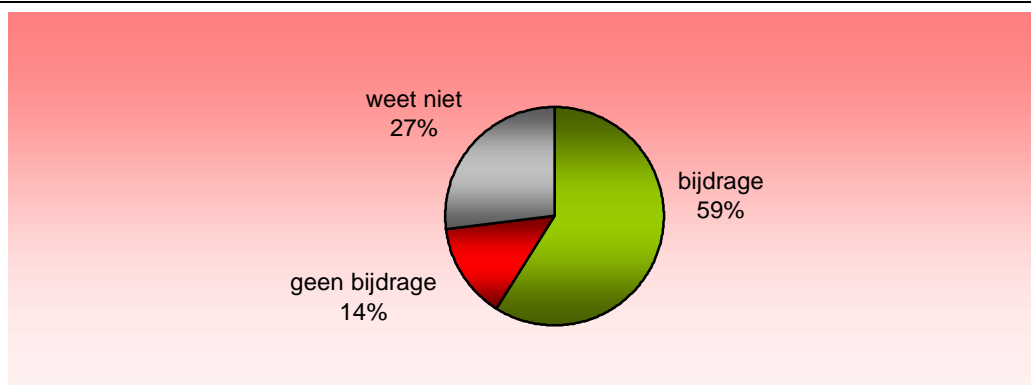
De beheergroep is bij bijna de helft van de bewoners bekend, een iets groter deel weet niet dat er een beheergroep is. Bewoners van 55 tot 65 jaar zijn het best hiervan op de hoogte (61%), bewoners tot 35 jaar het minst (30%). Bewoners van een koopwoning weten ook vaak beter dat er een beheergroep is (54%) dan huurders (38%).

Mening over het bestaan van de beheergroep, in procenten, (N=352)

Twee derde van de bewoners laat zich in positieve zin uit over het bestaan van de beheergroep. Zij geven hiervoor verschillende redenen. Een groot deel van de bewoners ziet de beheergroep als aanspreekpunt voor mogelijke vragen of problemen en als communicatiemiddel. Ook kan doordat er een beheergroep is toezicht en controle worden uitgeoefend en kan snel worden ingegrepen als er problemen zijn. Daarnaast geeft een aantal bewoners aan dat het goed is dat bewoners op deze manier hierbij worden betrokken. De overige bewoners vinden het niet goed (8%) of weten het niet (26%). Tegenstanders geven veelal aan dat een beheergroep wellicht toch geen invloed kan uitoefenen.

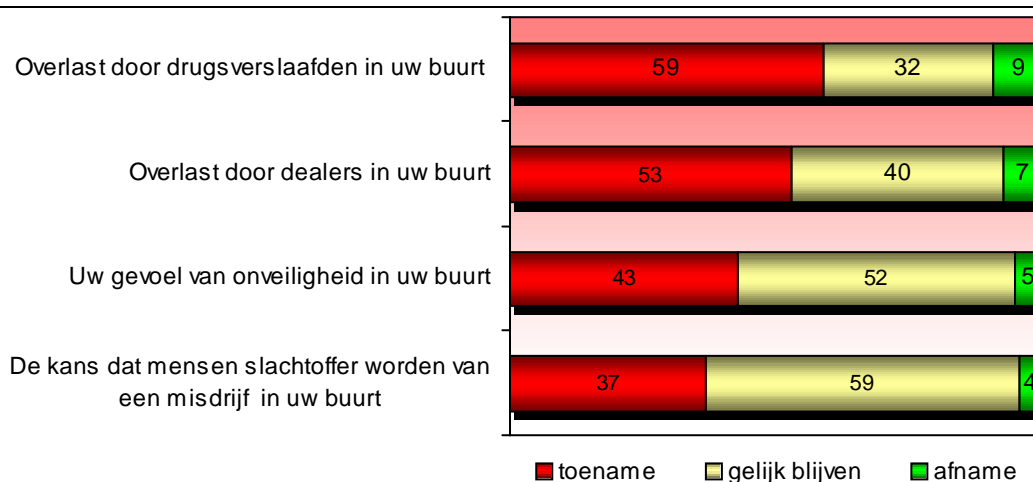
Bijdrage van de beheergroep aan de inpassing van het hostel in de wijk, in procenten (N=204)

Ruim de helft van de bewoners gaat ervan uit dat de beheergroep een bijdrage kan leveren aan een goede inpassing van het hostel in de wijk, 14% verwacht van niet. De overige bewoners (27%) weten het niet. Bewoners die ervan uitgaan dat de beheergroep geen bijdrage zal leveren, gaan er veelal van uit dat de beheergroep niets te zeggen heeft en ook weinig kan doen omdat de gemeente en de andere partijen toch niet luisteren.

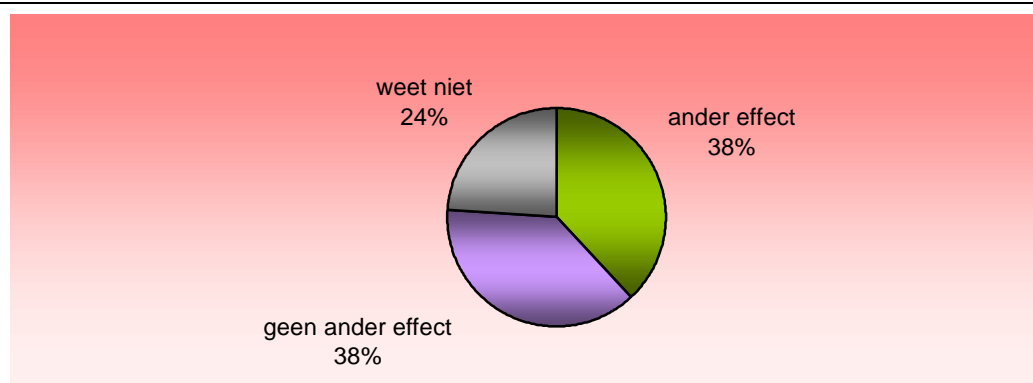
6.3 Gevolgen van de komst van het hostel voor de leefbaarheid en veiligheid

Verwachte effecten van de komst van het hostel op gevoelens over overlast en veiligheid, in procenten (N varieert van 198 tot 201)

Als de bewoners wordt gevraagd welke effecten zij verwachten van de komst van het hostel op de overlast en op de veiligheidsgevoelens, dan verwacht een derde tot ruim de helft van de bewoners een negatieve invloed. Men denkt vooral dat er meer overlast door drugsverslaafden (59%) en door dealers (53%) komt, gevolgd door een toenemend gevoel van onveiligheid (43%) en een grotere kans om slachtoffer te worden van een misdrijf in de buurt (37%). Slechts een klein deel van de bewoners denkt dat de overlast en de gevoelens van onveiligheid zullen verminderen.

Overige positieve of negatieve gevolgen voor de leefbaarheid in de buurt door het hostel, in procenten (N=356)

Bijna vier op de tien bewoners gaan ervan uit dat het hostel nog andere positieve of negatieve effecten zal hebben. Een vergelijkbaar deel van de bewoners denkt dat er verder niets zal veranderen (38%) en een kwart kan hierover geen uitspraken doen (24%).

Bewoners die ervan uitgaan dat het hostel nog andere effecten heeft, gaan veelal uit van andere negatieve invloeden zoals een onveiligere situatie voor kinderen (68% van de respondenten die andere effecten verwachten) of meer inbraken (45%). Daarnaast

wijzen bewoners op een waardedaling van de eigen woning naast meer overlast en onveiligheid, aspecten die al eerder aan de orde zijn gesteld. Van de bewoners die andere effecten verwachten, gaat 17% ervan uit dat er meer begrip komt voor verslaafden door de komst van het hostel.

7 Verwachtingen van direct betrokkenen

Aansluitend aan de enquête zijn gesprekken gevoerd met een aantal direct betrokkenen en omwonenden. Doel van de gesprekken is in te zoomen op de enquêteresultaten en daarnaast de visie te horen van de betrokkenen. In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de gesprekken kort weergegeven.

De wijkagent

Het beheergebied ligt in een wijk, waar al het een en ander speelt. Er is nu een tijdelijke voorziening in de Seringenstraat, waar mensen wonen die straks naar het hostel gaan. Op zich is het al een verbetering, dat deze mensen niet meer op straat leven. Er komen wel eens meldingen van overlast, maar van grote incidenten is geen sprake. De wijkagent verwacht wel veel weerstand vanuit de buurt en pleit daarom voor volledige openheid, duidelijke regels en een goede communicatie tussen professioneel betrokkenen en bewoners. Er moet heel duidelijk worden gemaakt wie waarvoor aanspreekbaar is en waar men met meldingen naar toe moet. Vervolgens moet er adequaat worden gehandeld. Het BIN (Buurt Informatie Netwerk)¹, een samenwerkingsverband tussen gemeente, politie en bewoners, zou hierbij een belangrijke rol kunnen spelen, maar dekt niet alles af. Er zitten namelijk nogal wat ouderen in de buurt, die niet via internet / email communiceren. Van belang is ook dat er tussen de professionals goed wordt gecommuniceerd. Zo zou het hostel eigenlijk vrij toegankelijk moeten zijn voor de politie, nu moet ze vooraf aankondigen dat ze komt. Er moet ook een incidentenprotocol komen. Met de gemeente moet nog worden gekeken naar de openbare ruimte, er zouden nog wat aanpassingen moeten komen, met name ingrepen om dealen op straat onaantrekkelijk te maken. Er zijn wel veel mensen mee bezig, het wordt serieus opgepakt om de buurt tegemoet te komen. Ze denkt dan ook dat de buurt het wel aan kan!

Novadic Kentron, exploitant

Orde en rust is een essentiële randvoorwaarde om de inbedding van het hostel in de buurt te laten slagen. Daar moet iedereen een bijdrage aan leveren. Zo moet het hostel veiligheid uitstralen en het eigen nest schoon houden, met eigen verantwoordelijkheid voor de bewoners. Duidelijke regels en ook sancties moeten er komen om de lijnen strak te houden. Met de samenwerkingspartners moeten de lijnen kort zijn. Een goede terugkoppeling naar de buurt is ook belangrijk! De teamleider van Novadic Kentron wil graag uitstralen dat alle opmerkingen en meldingen uit de buurt serieus worden genomen. Goede communicatie heeft de hoogste prioriteit! Bewoners en ondernemers uit de buurt zouden ook moeten deelnemen aan het incidentenoverleg. Belangrijk is ook dat naar de leuke, positieve kanten wordt gekeken. Er wonen namelijk gewoon mensen in het hostel. Onbekend maakt ook vaak onbemind, ze hoopt dat te kunnen omdraaien en zal hiertoe ook een charmeoffensief

¹ Het **Buurt Informatie Netwerk (BIN)** is een samenwerkingsverband tussen bewoners, politie en gemeente voor verbetering van de veiligheid en leefbaarheid in wijken. Informatie van politie en gemeente wordt per e-mail gestuurd naar mensen die zich hiervoor hebben aangemeld. BIN-leden ontvangen bijvoorbeeld bericht als er in hun buurt wordt ingebroken

inzetten. Hostelbewoners kunnen ook iets terug doen voor de buurt, wellicht in combinatie met de winkeliers.

De corporatie

Ook vanuit de corporatie BrabantWonen worden geen grote problemen verwacht. Ook zij vindt het van belang dat de goede dingen die een hostel in zich heeft naar voren worden gebracht. Ze oppert het idee om hier in de communicatie wat mee te doen, bijv. via de tv (Boschtion, Omroep Brabant). Het gebouw is samen met de buurtbewoners ontworpen, dat is al een goed begin. Het zou ook mooi zijn als de buurtbewoners de hostelbewoners herkennen, een open huis is hiervoor een idee. Ze begrijpt best dat mensen weerstand hebben tegen de komst van het hostel, zeker mensen met kinderen. Het is belangrijk om de weerstand op voorhand al weg te nemen, door met name de voordelen te benoemen, bijv. dat deze mensen nu niet meer op straat leven, dat het hostel rust brengt en deze mensen een doel geeft. Zoek de kansen, ook door de ligging vlakbij het winkelcentrum. Laat de hostelbewoners er bijvoorbeeld iets verkopen (bijv. vogelhuisjes) of helpen bij het Trefpunt (rommelmarkt, fietsen repareren e.d.). Ze pleit voor een voorlichtingsavond, informatie op school, goede informatie waar mensen terecht kunnen met klachten of meldingen. Ook moet de omliggende openbare ruimte schoon en goed verlicht zijn, dat roept anders gevoel van onveiligheid op, het moet de hostelbewoners niet uitnodigen om zich daar schuil te houden. Spelregels voor bewoners zijn ook belangrijk, om duidelijk te maken wat wel en niet toegelaten wordt. En als er wat gebeurt, is terugkoppeling naar de buurt van belang, bijvoorbeeld via BIN. Ze heeft er alle vertrouwen in dat het goed komt met het hostel.

De wijkmanager van de gemeente

Het hostel ligt in de Aawijk Noord, een boeiende buurt, waar best wat gebeurt. Het is een van de preventiebuurten, die gekenschetst kan worden als een buurt waar nogal wat ontevredenheid heerst. Er is van de ene kant onderlinge solidariteit, maar van de andere kant ook weinig bewonerskracht en angst voor het onbekende. Het hostel is nu geen 'item', maar de situatie is ook onvoorspelbaar door het karakter van de bewoners. Op zich verwacht hij zelf geen problemen: "laten we het hostel openen, dan kan iedereen zien dat het meevalt en is de angel eruit". De bewoners zijn inmiddels wel gewend aan de voorziening voor begeleid wonen in de Seringenstraat. Daar speelt wel eens wat, er komen wel eens klachten van omwonenden. Probleem was dat deze voorziening geen eigen meldpunt had waar men terecht kon, klachten liepen altijd via de politie of de gemeente. Nu is dat wel geregeld.

Samen met o.a. Albert Heijn worden voorbereidingen getroffen voor aanpassingen in de openbare ruimte, rondom het hostel. AH is in deze een goede partner. Er worden afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud van het groen. Andere maatregelen zijn o.a.: herinrichting (bestrating, fietsenstallingen, gevelkunst), het weghalen van bosjes, nieuwe verlichting (helder wit), allemaal bij het winkelcentrum en het parkeerterrein, om de omgeving sociaal veilig te maken. Ook iets verder weg worden aanpassingen gedaan, zoals bij het Annapark (groen weg halen) en het IJzeren Kind. Uiteindelijk denkt de wijkmanager, dat het goed komt met het hostel. Het is van belang is gezamenlijk op te trekken, de wil is er. Goede afspraken en goed contact met de buurt zijn van belang.

Albert Heijn

Het hostel komt naast de Albert Heijn. AH heeft er vertrouwen in dat het goed komt met het hostel en onderschrijft het belang dat er voor deze groep gezorgd wordt. Het is wel goed dat er een beheergroep is, waarin alle belanghebbenden zitting hebben. Daardoor is er nu al intensief contact met de toekomstige beheerders, de gemeente en de wijkagent om ervoor te zorgen dat de komst van het hostel zo glad mogelijk verloopt. Afspraken zijn gemaakt over het over en weer melden van incidenten als het zo ver is.

De regels van AH gelden voor iedereen, straks ook voor de hostelbewoners. Ze zijn welkom in de winkel, maar als ze de fout in gaan worden ze aangesproken en krijgen ze zo nodig een winkerverbod. Ook wordt het dan teruggekoppeld naar de beheerder. Het meest bezorgd is hij over het mogelijke gevoel van (on)veiligheid bij zijn medewerkers en klanten. Het doel is dat medewerkers (die veelal uit de buurt komen) met plezier bij AH blijven werken en klanten blijven komen. De gemeente is momenteel bezig om de openbare ruimte aan te pakken (bestrating, fietsenstalling, verlichting e.d.) en er is ook contact met andere partijen zoals Zayaz (eigenaar van een kraakpand in de buurt) en de eigenaar van de winkelstrip (opknappen gevels, kunst e.d.). Vanuit AH wordt hierop aansluitend ook de netheid en verlichting van het parkeerterrein aangepakt. Hij hoopt dat de uitstraling van het winkelgebied op deze manier verbetert.

Daarnaast sorteert hij voor op de komst van het hostel door beveiliging in de winkel aan te brengen, om de bewoners het gevoel te geven dat ze er veilig zijn (is nu al in gang gezet om het niet direct aan het hostel te koppelen).

Op de vraag of er in de toekomst een mogelijke rol is voor de hostelbewoners is hij positief. Er zijn bijv. mogelijkheden in het onderhouden van de openbare ruimte of het medegebruik van een braak stukje land dichtbij (de Graafse Akker). Kortom, hij ziet de komst van het hostel met vertrouwen tegemoet, hecht veel belang aan goed contact (een goede buur), ook met de beheerder, de politie en de Beheergroep.

De buurtbewoners

De buurtbewoners die we hebben gesproken zitten niet in de beheergroep. Ze zijn overwegend positief over het hostel, met name om het maatschappelijk belang. Het is goed dat deze bewoners geholpen worden en dat de overlast in de stad afneemt. Er komt ook meer controle in de buurt. Waarschijnlijk zal het met de overlast mee vallen. Misschien kunnen de hostelbewoners ook iets terug doen voor de buurt, bijvoorbeeld in combinatie met het Trefpunt.

Maar er zijn ook bedenkingen. Zorg dat er voldoende begeleiding is! Ook moet duidelijk worden wie waar verantwoordelijk voor is en bij wie men kan aankloppen. Men pleit voor een vast aanspreekpunt. Een bewoner vindt het ook belangrijk om met de hostelbewoners in contact te komen, zodat meer wederzijds begrip ontstaat. Dat maakt integratie makkelijker. Let vooral op de ouderen en kinderen in de buurt en de winkeliers, dat zijn de meest gevoelige groepen en die mogen er uiteraard niet onder lijden. De praktijk zal moeten uitwijzen hoe het gaat lopen, maar de voortekenen zijn goed. Goede communicatie is belangrijk, maar ook respect. De buurtbewoners moeten ook over hun vooroordelen nadenken!

Bijlage 1 Responsoverzicht

Nulmeting Hostel Broeckhovenlaan Gemeente 's-Hertogenbosch Projectnummer: 496		
Totaal benaderd	1127	
Afgenomen internet	114	10%
Afgenomen telefonisch	111	10%
Afgenomen schriftelijk	140	12%
Totaal	365	32%

Telefonisch		
Bruto Steekproef	499	
Geen geschikte respondent	55	11%
<i>Afgesloten nummer</i>	43	
<i>Nummer is een bedrijf</i>	1	
<i>Persoon woont er niet</i>	8	
<i>Taalprobleem</i>	1	
<i>Te oud</i>	2	
Netto Steekproef	444	
Afgenomen	111	25%
Niet bereikt	227	51%
Weigering	27	6%
Via internet meegewerkt	79	18%

Bijlage 2 Gesprekspartners

Wijkmanager / wijkbeheerder gemeente 's-Hertogenbosch

Manager Albert Heijn

Wijkagent

Toekomstig beheerder (Novadic Kentron)

Medewerker Brabant Wonen, corporatie

Twee buurtbewoners

Bijlage 3 Vragenlijst Nulmeting Leefbaarheid en Veiligheid

Leefbaarheid in de buurt

1. Hieronder staan een aantal uitspraken over de buurt waarin u woont. Kunt u bij elke uitspraak aangeven in hoeverre u het ermee eens of oneens bent?

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens oneens	mee oneens	helemaal mee oneens	weet niet / geen mening
De mensen kennen elkaar in de buurt nauwelijks.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De mensen gaan in de buurt op een prettige manier met elkaar om.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Als het maar enigszins mogelijk is, ga ik uit deze buurt verhuizen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Vindt u dat de buurt waarin u woont het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Indien vooruit of achteruit: Kunt u aangeven waarom?

- vooruit, omdat:.....
- achteruit, omdat:
- gelijk gebleven
- weet niet / geen mening

3. Denkt u dat de buurt waarin u woont de komende jaren vooruit of achteruit zal gaan? Indien vooruit of achteruit: Kunt u aangeven waarom?

- vooruit, omdat:
- achteruit, omdat:
- zal gelijk blijven
- weet niet / geen mening

4. Er is een aantal vragen gesteld over de buurt waarin u woont. Kunt u voor een aantal zaken door middel van een rapportcijfer een beoordeling geven? Welk cijfer zou u geven van 1 tot en met 10 voor:

Uw woonomgeving	_____
De leefbaarheid in uw buurt	_____
De veiligheid in uw buurt	_____

Beleving overlast in de buurt

5. Nu volgt er een aantal vragen over vervelende voorvallen of misdrijven, die in uw buurt kunnen voorkomen. Kunt u aangeven hoe vaak deze voorvallen of misdrijven naar uw idee voorkomen in uw buurt?

	kon ☐ vaak voor	k ☐ t soms voor	k ☐ t (bijna) nooit voor	wet ☐ niet / geen mening
1. fietsendiefstal				
2. diefstal UIT auto's				
3. beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's, bv. wieldoopen				
4. inbraak in woningen				
5. straatroof				
6. bedreiging				
7. geweldsdelicten				
8. overlast van groepen jongeren				
9. overlast door omwonenden				
10. overlast van zwervers/daklozen				
11. mensen die op straat worden lastiggevallen				
12. vrouwen en meisjes die op straat worden nagefloten, nageroepen, of op een andere manier ongewenst aandacht krijgen				
13. rommel op straat				
14. hondenpoep				
15. bekladding van muren/gebouwen				
16. vernieling van straatmeubilair, bv. bushokjes, bankjes of vuilnisbakken				
17. jeugdcriminaliteit				
18. dronken mensen op straat				
19. gebruik van drugs op straat				
20. samscholing van verslaafden op straat				
21. geluidsoverlast door verslaafden				
22. verslaafden laten spuiten en vuil achter en/of bevuilden de omgeving				
23. handel in drugs op straat				
24. handel in drugs in woningen				

6. Aan welke vormen van deze overlast bij u in de buurt stoort u zich het meest? (maximaal 3 antwoorden)

- 1. fietsendiefstal
 - 2. diefstal UIT auto's
 - 3. beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's. bv. wioldoppen
 - 4. inbraak in woningen
 - 5. straatroof
 - 6. bedreiging
 - 7. geweldsdelicten
 - 8. overlast van groepen jongeren
 - 9. overlast door omwonenden
 - 10. overlast van zwervers/daklozen
 - 11. mensen die op straat worden lastiggevallen
 - 12. vrouwen en meisjes die op straat worden nagefloten, nageroepen e.d.
 - 13. rommel op straat
 - 14. hondenpoep
 - 15. bekladding van muren/gebouwen
 - 16. vernieling van straatmeubilair, bv. bushokjes, bankjes of vuilnisbakken
 - 17. jeugdcriminaliteit
 - 18. dronken mensen op straat
 - 19. gebruik van drugs op straat
 - 20. samenscholing van verslaafden op straat
 - 21. geluidsoverlast door verslaafden
 - 22. verslaafden laten spuiten en vuil achter en/of bevuilen de omgeving
 - 23. handel in drugs op straat
 - 24. handel in drugs in woningen
 - 25. anders, namelijk:
- Er zijn geen vormen van overlast waaraan ik me stoort >> naar vraag 10

7. Door wie wordt deze overlast volgens u vooral veroorzaakt?

jongeren / studenten	☐
omwonenden	
drugsverslaafden	
drugsdealers	
alcoholverslaafden	
dak- en thuislozen	
ik weet het niet	
anders, namelijk:.....	

8. Waaruit leidt u af dat zij deze overlast veroorzaken?

zelf gezien	☐
gehoord	
gelezen	
anders, namelijk:.....	

9. Op welke locatie(s) (plekken) bij u in de buurt ervaart u deze overlast vooral?
Wilt u de locaties duidelijk omschrijven? (maximaal 3)

1:
2:
3:

Onveiligheidsgevoelens

10. Voelt u zich wel eens onveilig?

- ja
- nee >> naar vraag 12
- weet niet >> naar vraag 12

11. Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig?

- vaak
- soms
- zelden
- weet niet

12. Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?

- ja
- nee >> naar vraag 16
- weet niet >> naar vraag 16

13. Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?

- vaak
- soms
- zelden
- weet niet

14. Kunt u zeggen of u zich op de volgende plekken in de buurt wel eens niet prettig of niet veilig voelt? En is dat dan altijd, soms of (bijna) nooit?

		Altijd	Soms	Nooit	Daar kom ik nooit
A	Annapark	☐	☐	☐	☐
B	IJzeren kind	☐	☐	☐	☐
C	Hesselsstraat – Princehage	☐	☐	☐	☐
D	Garageboxen Hesselsstraat	☐	☐	☐	☐
E	Seringenstraat (Oosterpoort en Reinier van Arkel)	☐	☐	☐	☐
F	Voormalige schoolgebouw aan de van Broeckhovenlaan / Seringenstraat	☐	☐	☐	☐
G	Plek waar het hostel komt (van Broeckhovenlaan)	☐	☐	☐	☐
H	Mgr. van Roosmalenplein (achterzijde terrein AH)	☐	☐	☐	☐
I	Parkeerplaats achter winkels Mgr. van Roosmalenplein	☐	☐	☐	☐
J	Een andere plek, namelijk:	☐	☐	☐	☐

15. Wie zijn volgens u verantwoordelijk voor uw onveiligheidsgevoelens?
Meer antwoorden mogelijk!

- jongeren / studenten
- omwonenden
- drugsverslaafden
- drugsdealers
- alcoholverslaafden
- dak- en thuislozen
- weet niet
- anders, namelijk:.....

Functioneren van de politie en de gemeente

16. Kent u de wijkagent bij u in de buurt?

- ja
- nee
- weet niet

17. Heeft u het afgelopen jaar wel eens een melding van overlast of een delict gedaan bij de politie?

- ja, namelijk van:.....
- ja, namelijk van:.....
- ja, namelijk van:.....
- nee
- weet niet

18. Vindt u dat de wijkagent / de politie veel, voldoende of weinig aandacht heeft voor de problemen in uw buurt?

- veel / meer dan voldoende aandacht
- voldoende aandacht
- weinig aandacht
- zeer weinig aandacht
- ik vind dat er nauwelijks of geen problemen zijn in mijn buurt
- weet niet / geen mening

19. Vindt u dat de gemeente veel, voldoende of weinig aandacht heeft voor de problemen in uw buurt?

- veel / meer dan voldoende aandacht
- voldoende aandacht
- weinig aandacht
- zeer weinig aandacht
- ik vind dat er nauwelijks of geen problemen zijn in mijn buurt
- weet niet / geen mening

Het hostel

20. Wist u dat eind 2013 een hostel wordt geopend aan de Van Broeckhovenlaan?

- ja
- nee
- weet niet

In een hostel wonen mensen die dak- of thuisloos zijn geweest. Ze zijn chronisch verslaafd aan alcohol en/of drugs en hebben een psychiatrische ziekte. In een hostel is 24 uur per dag begeleiding aanwezig. Doel is om de leefsituatie van verslaafden te verbeteren en tegelijker-tijd de overlast die deze groep in het algemeen veroorzaakt in de stad te verminderen. De komst van een hostel mag de leefbaarheid in de buurt niet negatief beïnvloeden.

21. Vindt u de komst van een hostel een goede of een slechte maatregel? Kunt u ook aangeven waarom?

- goede maatregel, omdat:.....
- slechte maatregel, omdat:.....
- weet niet

22. Verwacht u dat de komst van het hostel leidt tot een toe- of afname van:

	nee ☐ toe	blijf ☐ gelijk	nee ☐ t af
Overlast door verslaafden in uw buurt			
Overlast door dealers in uw buurt			
Uw gevoel van onveiligheid in uw buurt			
De kans dat u of een van uw gezinsleden slachtoffer wordt van een misdrijf in uw buurt			

23. **Verwacht u dat de komst van het hostel nog andere positieve of negatieve gevolgen heeft voor de leefbaarheid in uw buurt?**

- ja
- nee >> naar vraag 25
- weet niet >> naar vraag 25

24. **Aan welke gevolgen denkt u dan?**

- onveilig voor de kinderen in de buurt
- meer begrip voor verslaafden onder buurtbewoners
- meer inbraken
- iets anders, namelijk:.....

Om het hostel goed te laten functioneren in de buurt is een beheergroep opgericht. In de beheergroep worden afspraken gemaakt de buurt leefbaar en veilig te houden. In de beheergroep zitten naast bewoners van de buurt ook medewerkers van o.a. de gemeente 's-Hertogenbosch, Novadic Kentron, Reinier van Arkel, politie en Stichting Divers

25. **Wist u dat deze beheergroep bestaat?**

- ja
- nee

26. **Vindt u het goed dat zo'n beheergroep is opgericht? Kunt u ook aangeven waarom?**

- ja, omdat:.....
- nee, omdat:.....
- weet niet

27. **Verwacht u dat deze beheergroep een positieve bijdrage kan leveren aan het inpassen van het hostel in de buurt? Zo nee, kunt u ook aangeven waarom?**

- ja
- nee, omdat:.....
- weet niet

Ten slotte nog een aantal algemene vragen

28. **Hoe lang woont u al in deze buurt?**

- minder dan twee jaar
- tussen twee en vijf jaar
- tussen vijf en tien jaar
- langer dan tien jaar
- weet niet (meer)

29. **Woont u in een huurwoning of in een koopwoning?**

- huurwoning van particuliere verhuurder
- huurwoning van woningbouwcorporatie
- koopwoning
- huur een kamer / etage in een studentenhuis

30. Hoe is uw huishouden samengesteld?

- ik woon alleen
- ik woon alleen (zonder partner) met thuiswonende kinderen
- ik ben gehuwd / woon samen zonder thuiswonende kinderen
- ik ben gehuwd / woon samen met thuiswonende kinderen
- ik woon bij mijn ouder(s) / verzorger(s)
- ik woon in een studentenhuis / woongroep
- anders, namelijk:

31. Wat is uw leeftijd?

32. Bent u?

- man vrouw

33. Heeft u tot slot nog vragen of opmerkingen bij deze enquête?

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Wilt u de ingevulde vragenlijst vóór 9 juni terugsturen in de bijgevoegde antwoordenvolp?